

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Факультет інформаційних технологій
Кафедра інформатики та фізико-математичних дисциплін**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання кваліфікаційної роботи магістра для
студентів освітньо-професійної програми
«Управління ІТ проектами»
спеціальності 126 Інформаційні системи та технології
другого (магістерського) рівня вищої освіти

*Затверджено
на засіданні кафедри інформатики
та фізико-математичних дисциплін
Протокол №12 від 23.06.2023 р.*

**Ужгород
2023**

УДК 004(076)

М54

Управління ІТ проектами : методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи магістра для студентів освітньо-професійної програми спеціальності 126 Інформаційні системи та технології другого (магістерського) рівня вищої освіти / укл.: В. І. Кут, В. М. Міца, І. М. Лях, В. С. Морохович; рец. : О. В. Міца, В. М. Сеньківський. – Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2023. – 36 с.

Укладачі:

Кут Василь Іванович – доцент, кандидат технічних наук, завідувач кафедри інформатики та фізико-математичних дисциплін факультету інформаційних технологій ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Міца Володимир Михайлович – професор, доктор фізико-математичних наук, професор кафедри інформатики та фізико-математичних дисциплін факультету інформаційних технологій ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Лях Ігор Михайлович – доцент, кандидат технічних наук, доцент кафедри інформатики та фізико-математичних дисциплін факультету інформаційних технологій ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Морохович Василь Степанович – доцент, кандидат фізико-математичних наук, викладач кафедри інформатики та фізико-математичних дисциплін факультету інформаційних технологій ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Рецензенти:

Міца Олександр Володимирович – професор, доктор технічних наук, завідувач кафедри інформаційних управляючих систем та технологій факультету інформаційних технологій ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Сеньківський Всеволод Миколайович – професор, доктор технічних наук, завідувач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій факультету видавничо-поліграфічних та інформаційних технологій Української академії друкарства.

Методичні рекомендації розглянуто та затверджено на засіданні кафедри інформатики та фізико-математичних дисциплін факультету інформаційних технологій, протокол №12 від 23 червня 2023 року.
Схвалено та рекомендовано до друку науково-методичною комісією факультету інформаційних технологій, протокол №9 від 30 червня 2023 року.

© В. Кут, В. Міца, І. Лях, В. Морохович, 2023

© ДВНЗ «УжНУ», 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО РОЗРОБКИ ТА ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	8
1.1. Вибір теми кваліфікаційної роботи магістра	8
1.2. Етапи підготовки, розробки та захисту кваліфікаційної роботи	9
1.2.1. Переддипломна практика.....	9
1.2.2. Виконання кваліфікаційної роботи	9
1.2.3. Попередній захист	9
1.2.4. Перевірка дотримання норм академічної доброчесності	10
1.2.5. Рецензування	10
1.2.6. Підготовка до захисту	11
1.2.7. Захист	11
2. СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА	12
2.1. Основні вимоги до наукових аспектів кваліфікаційних робіт магістрів...	12
2.2. Основні вимоги до структури кваліфікаційної роботи магістра	13
3. ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ...	16
3.1. Загальні вимоги	16
3.2. Нумерація	177
3.3. Ілюстрації.....	18
3.4. Таблиці.....	19
3.5. Формули.....	20
3.6. Загальні правила цитування та посилання на використану літературу та джерела	21
3.7. Оформлення списку використаної літератури та джерел	233
3.8. Оформлення додатків.....	233
4. ВИЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА	24
4.1. Основні завдання студента, пов'язані з написанням кваліфікаційної роботи магістра	24
4.2. Етапи проектування	25
4.3. Обов'язки магістранта	25
ДОДАТОК А	27
Титульна сторінка кваліфікаційної роботи магістра	27
ДОДАТОК Б	29
Текст завдання на виконання кваліфікаційної роботи магістра	29
ДОДАТОК В	31
Текст подання голові ЕК.....	31
ДОДАТОК Г	33
Приклади оформлення бібліографічного опису списку використаної літератури та джерел, що наводяться у роботі за ДСТУ 8302:2015	33

ВСТУП

Атестація здобувача вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Управління ІТ проектами» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 126 Інформаційні системи та технології галузі знань 12 «Інформаційні технології» здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Виконання кваліфікаційної роботи є завершальним етапом навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти та має продемонструвати здатність здобувачів вищої освіти самостійно розв'язувати комплексні задачі у сфері інформаційних систем та технологій, що супроводжується проведенням досліджень та/або застосуванням інноваційних підходів.

Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації.

Методичні рекомендації до виконання магістерських кваліфікаційних робіт за спеціальністю 126 Інформаційні системи та технології розроблені на підставі Закону України «Про вищу освіту» від 28.12.2014 р. згідно з редакцією №1798-19 від 05.01.2017р.; стандарту вищої освіти зі спеціальності 126 Інформаційні системи та технології для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 30.12.2021 року №1497; освітньо-професійної програми «Управління ІТ проектами» для другого (магістерського) рівня галузі знань 12 Інформаційні технології спеціальності 126 Інформаційні системи та технології, розглянутої та затвердженої Вченою радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; Постанови КМУ від 29.04.2015 р. №266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у ДВНЗ «УжНУ» й інших нормативних документів із питань вищої освіти.

Головною задачею кваліфікаційної роботи є систематизація та закріплення теоретичних та практичних знань, а також формування компетентностей:

ІНТ. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та інноваційного характеру у сфері інформаційних систем та технологій.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ФК1. Здатність розробляти та застосувати ІСТ, необхідні для розв'язання стратегічних і поточних задач.

ФК2. Здатність формулювати вимоги до етапів життєвого циклу сервіс-орієнтованих інформаційних систем.

ФК4. Здатність розробляти математичні, інформаційні та комп'ютерні моделі об'єктів і процесів інформатизації.

ФК5. Здатність використовувати сучасні технології аналізу даних для оптимізації процесів в інформаційних системах.

ФК6. Здатність управляти інформаційними ризиками на основі концепції інформаційної безпеки.

ФК7. Розробляти і реалізовувати інноваційні проекти у сфері ІСТ.

ФК8. Здатність застосовувати інструменти управління проектами, у тому числі з використанням гнучких методів управління проектами.

ФК9. Здатність ефективно здійснювати планування, виконання проектних дій та прийняття проектних рішень на основі нормативно-методичних положень, стандартів і норм певної прикладної області для управління ІТ проектом, формувати вимоги відповідності інформаційної системи технічному завданню.

ФК10. Здатність визначати ІСТ, які мають стратегічне значення для організацій або підприємств і можуть бути застосовані для вирішення існуючих, нових або потенційних проблем підприємств, установ та організацій, а також управляти впровадженням цих технологій.

У результаті виконання кваліфікаційної роботи магістра здобувачі вищої освіти отримують наступні програмні результати:

ПРН1. Відшукувати необхідну інформацію в науковій і технічній літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.

ПРН3. Приймати ефективні рішення з проблем розвитку інформаційної інфраструктури, створення і застосування ІСТ.

ПРН6. Обґрунтовувати вибір технічних та програмних рішень з урахуванням їх взаємодії та потенційного впливу на вирішення організаційних проблем, організувати їх впровадження та використання;

ПРН7. Здійснювати обґрунтований вибір проектних рішень та проектувати сервіс-орієнтовану інформаційну архітектуру підприємства (установи, організації тощо).

ПРН8. Розробляти моделі інформаційних процесів та систем різного класу, використовувати методи моделювання, формалізації, алгоритмізації та реалізації моделей з використанням сучасних комп'ютерних засобів.

ПРН9. Розробляти і використовувати сховища даних, здійснювати аналіз даних для підтримки прийняття рішень.

ПРН10. Забезпечувати якісний кіберзахист ІСТ, планувати, організувати, впроваджувати та контролювати функціонування систем захисту інформації.

ПРН11. Розв'язувати задачі цифрової трансформації у нових або невідомих середовищах на основі спеціалізованих концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки у сфері інформаційних технологій, досліджень та інтеграції знань з різних галузей.

ПРН12. Проектувати, організувати впровадження, використання та підтримку інформаційних систем різного роду на основі аналізу організаційних потреб та можливостей.

ПРН13. Планувати та реалізовувати проекти у сфері імплементації ІСТ на основі принципів, методів та інструментів управління проектами.

ПРН14. Володіти навичками в області управління вимогами та процесами виконання ІТ проекту, проведення стратегічного аналізу, управління якістю та вартістю в ІТ проектах.

Основними завданнями кваліфікаційної роботи магістра є:

- систематизація, закріплення та розширення теоретичних і практичних знань;
- розвиток навичок проведення самостійних теоретичних та експериментальних досліджень;
- встановлення відповідності рівня підготовки здобувача вищої освіти вимогам освітньо-професійної програми, готовності та спроможності до самостійної роботи в галузі інформаційних технологій;
- розроблення та реалізація проєктів, включаючи власні дослідження за потреби.

Кваліфікаційна робота виконується здобувачем вищої освіти самостійно на базі теоретичних знань і практичних навичок, отриманих протягом усього терміну навчання, і самостійної роботи, яка пов'язана з розробкою конкретних теоретичних і виробничих задач прикладного характеру, що обумовлені специфікою ІТ-ринку.

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- своєчасно вибрати (отримати) тему роботи;
- скласти та узгодити з керівником календарний план виконання роботи та дотримуватися його виконання;
- узгодити з керівником зміст роботи, особливості виконання окремих розділів;
- у встановлений термін подати роботу для перевірки керівнику і після усунення зауважень повернути керівнику для отримання його висновку;
- своєчасно надати роботу для перевірки на плагіат і рецензування;
- своєчасно прийти на захист кваліфікаційної роботи або попередити завідувача випускової кафедри та екзаменаційну комісію (ЕК) про неможливість присутності на захисті із зазначенням причин та наступним наданням документів, які засвідчують їх поважність.

Вимоги до змісту, структури, оформлення та обсягу кваліфікаційної роботи магістра спеціальності 126 Інформаційні системи та технології визначені цими методичними вказівками.

1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО РОЗРОБКИ ТА ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

1.1. Вибір теми кваліфікаційної роботи магістра

Теми кваліфікаційних робіт обираються здобувачами вищої освіти на основі переліку тем, розробленого кафедрою інформатики та фізико-математичних дисциплін, а також з урахуванням їх власних інтересів. Здобувач вищої освіти може сам запропонувати тему роботи, обґрунтувавши доцільність її розробки. Для підготовки кваліфікаційної роботи здобувачу вищої освіти призначається науковий керівник. Теми кваліфікаційних робіт та їх керівники затверджуються розпорядженням декана по факультету в установленому порядку.

Тема має відповідати загальному напрямку наукової та практичної діяльності кафедри інформатики та фізико-математичних дисциплін і побажанням здобувача вищої освіти та задовольняти наступним критеріям: бути актуальною; мати за можливості наукову новизну та практичну цінність; мати комплексність, достатню для демонстрації всіх теоретичних знань і практичних навичок, отриманих під час навчання.

Кваліфікаційна робота вважається виконаною, якщо вона завершується створенням ІТ проекту. Апробація результатів кваліфікаційної роботи має бути підтверджена доповідями на конференціях та/або науковими публікаціями у фахових виданнях.

У процесі підготовки та захисту кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти має продемонструвати:

- спроможність творчо мислити;
- володіння методами та методиками досліджень, що використовувались у процесі роботи;
- здатність до аналізу отриманих результатів і формулювання висновків та положень, вміння аргументовано їх захищати;
- уміння оцінити можливість використання отриманих результатів у науковій і практичній діяльності;

– володіння сучасними інформаційними технологіями для здійснення досліджень і оформлення кваліфікаційної роботи магістра.

1.2. Етапи підготовки, розробки та захисту кваліфікаційної роботи

1.2.1. Переддипломна практика

Задачею переддипломної практики є аналіз літературних джерел, уточнення постановки задачі та збір матеріалу для узагальнення теоретичної частини, а також розробка практичної частини кваліфікаційної роботи. За результатами переддипломної практики здобувач вищої освіти складає звіт, у якому засвідчує, що отримані в ході практики дані та розроблені рішення відповідають вимогам до кваліфікаційної роботи магістра.

1.2.2. Виконання кваліфікаційної роботи

У ході виконання кваліфікаційної роботи здобувач опрацьовує теоретичний матеріал, закінчує розробку практичної частини роботи, оформлює пояснювальну записку, а також готує всю документацію супроводу розробленого ІТ проекту, ілюстративний матеріал для захисту тощо.

1.2.3. Попередній захист

Попередній захист є обов'язковим етапом і проводиться в присутності керівника на засіданні комісії кафедри інформатики та фізико-математичних дисциплін, яка складається з не менш ніж трьох викладачів кафедри. Попередній захист має на меті встановити ступінь готовності та якість виконаної роботи, а також рівень підготовленості здобувача. Комісія заслуховує доповідь здобувача за результатами виконаної роботи, висновок керівника та аналізує відповідність текстової частини кваліфікаційної роботи встановленим вимогам до її змісту та структури, а також готовність ілюстративного матеріалу (слайдів презентації).

За результатами попереднього захисту комісія надає свої рекомендації щодо необхідності доопрацювання роботи (окремих розділів текстової частини,

ілюстративного матеріалу, додаткових матеріалів тощо) та робить висновок щодо направлення роботи на рецензування.

1.2.4. Перевірка дотримання норм академічної доброчесності

У кваліфікаційній роботі магістра не може бути академічного плагіату, фальсифікації та списування. Перевірку того, що здобувач не вдавався до фальсифікації та списування, виконує керівник роботи протягом виконання кваліфікаційної роботи. Після завершення попереднього захисту кваліфікаційні роботи перевіряються на наявність запозичень за допомогою системи StrikePlagiarism або Unicheck. Випускова кафедра розглядає результати перевірки та робить загальний висновок, щодо дотримання засад академічної доброчесності здобувачем під час виконання кваліфікаційної роботи магістра.

1.2.5. Рецензування

У ході рецензування з теоретичними та практичними результатами кваліфікаційної роботи повинен детально ознайомитися рецензент – науково-педагогічний працівник університету, який не працює на випусковій кафедрі, або зовнішній рецензент, – і дати оцінку цим результатам у вигляді письмової рецензії.

Рецензія складається із зазначенням наступних складових:

- відповідності кваліфікаційної роботи затвердженій темі та завданню;
- актуальності теми;
- повноти розкриття змісту роботи та поставлених в ній задач;
- якості виконання текстової та практичної частин;
- недоліків та зауважень до роботи;
- оцінки роботи за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та висновку про можливість присудження здобувачу вищої освіти освітнього ступеня та присвоєння відповідної кваліфікації.

Кваліфікаційна робота магістра має бути рецензована не пізніше, ніж за три дні до призначеної дати захисту.

1.2.6. Підготовка до захисту

До захисту здобувач вищої освіти має підготувати презентацію. При цьому можна використовувати тільки стандартні програмні засоби або браузері. До презентації включають не менше 10 слайдів, які демонструють основні моменти кваліфікаційної роботи, і згідно з якими виконується презентація роботи перед ЕК.

1.2.7. Захист

Завершальним етапом роботи є публічний захист кваліфікаційної роботи магістра, під час якого здобувач вищої освіти повинен продемонструвати свої професійні якості та вміння показати результати своєї роботи.

Перед захистом здобувач вищої освіти повинен здати відповідальному секретарю ЕК такі матеріали:

- пояснювальну записку;
- заповнений бланк подання голові ЕК, завдання та рецензію на кваліфікаційну роботу, копію доповіді на конференції та/або наукової публікації у фахових виданнях, які в пояснювальну записку не вшиваються.

Захист кваліфікаційної роботи магістра здійснюється у публічній формі на засіданні ЕК у наступному порядку:

- представлення роботи секретарем ЕК;
- усний виступ здобувача вищої освіти (до 10 хвилин);
- відповіді здобувача вищої освіти на запитання членів ЕК;
- оприлюднення секретарем ЕК тексту рецензії;
- відповіді на зауваження рецензента.

2. СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

2.1. Основні вимоги до наукових аспектів кваліфікаційних робіт магістрів

Актуальність теми. Обґрунтовують актуальність і доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання.

Мета і завдання дослідження. Формулюють мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Не слід формулювати мету, як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення.

Предметом дослідження є певні властивості, характеристики об'єкта на які безпосередньо спрямовано дослідження.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага здобувача вищої освіти, оскільки предмет дослідження визначає тему кваліфікаційної роботи магістра, яка зазначається на титульному аркуші як її назва.

Методи дослідження. Подають перелік методів дослідження, використаних для розв'язання поставлених в кваліфікаційній роботі завдань. Перераховувати їх треба коротко та конкретно, визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Наукова новизна одержаних результатів. Подають коротку анотацію нових здобутків (рішень, висновків), одержаних здобувачем вищої освіти. Необхідно показати відмінність одержаних результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни (вперше одержано, удосконалено, дістало подальший розвиток).

Кожне наукове положення чітко формулюють, виокремлюючи його основну сутність і зосереджуючи особливу увагу на рівні досягнутої при цьому новизни. Сформульоване наукове положення повинно читатися і сприйматися легко й однозначно (без дрібних деталей та уточнень). У жодному випадку не можна вдаватися до викладу наукового положення у вигляді анотації, коли просто констатують, що в роботі зроблено, а сутності і новизни із написаного виявити неможливо. Подання наукових положень у вигляді анотацій є найбільш поширеною помилкою здобувачів при викладенні загальної характеристики роботи.

2.2. Основні вимоги до структури кваліфікаційної роботи магістра

Кваліфікаційна робота магістра виконується українською мовою кожним здобувачем вищої освіти індивідуально та повинна містити:

- титульний аркуш;
- анотація (українською та англійською мовами);
- зміст;
- перелік умовних позначень та скорочень (за необхідності);
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаної літератури та джерел;
- додатки.

Кваліфікаційну роботу на здобуття освітньої кваліфікації магістра з інформаційних систем та технологій подають у вигляді переплетеного рукопису, до якого додається:

- завдання на кваліфікаційну роботу магістра;
- подання голові державної екзаменаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи магістра;
- рецензія на кваліфікаційну роботу магістра;

- довідка про перевірку на плагіат;
- копія тези доповіді на конференції та/або наукової публікації у фахових виданнях.

Титульний аркуш містить назву міністерства та вищого навчального закладу, факультету та випускової кафедри, де виконано кваліфікаційну роботу магістра; прізвище, ім'я, по батькові автора роботи; тему роботи; відомості про наукового керівника; місто та рік виконання. На зворотній стороні титульного аркушу робиться відмітка про реєстрацію кваліфікаційної роботи, допуск її до захисту та наводяться дані про рецензента. Приклад оформлення титульного аркушу наведено у Додатку А.

Анотація має містити: відомості про обсяг роботи; кількість рисунків, таблиць, літературних джерел, додатків; стислий опис тексту кваліфікаційної роботи магістра; перелік ключових слів (не менше 5 слів). Анотація подається українською мовою та перекладається на англійську. Обсяг анотації – до сторінки. Нумерація сторінок не ставиться.

У **змісті** (подається на початку кваліфікаційної роботи магістра) містяться назви й номери початкових сторінок усіх структурних компонентів роботи: вступу, розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), загальних висновків, списку використаної літератури та джерел, додатків.

Якщо в роботі вживається специфічна термінологія, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо, то їх перелік може бути подано у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом.

Вступ розкриває сутність і стан наукової проблеми та її значущість, підстави й вихідні дані для розробки теми. У вступі обґрунтовують актуальність і доцільність роботи для відповідної галузі; визначають об'єкт і предмет дослідження, мету. Відповідно до поставленої мети формулюються завдання дослідження.

У розділах **основної частини** подають:

- огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень;
- виклад загальної методики й основних методів досліджень;

- експериментальну частину й методику досліджень;
- аналіз та узагальнення результатів власних досліджень здобувача.

У **висновках** наводяться підсумки проведеної роботи. Необхідно наголосити на якісних і кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів, викласти рекомендації щодо їхнього подальшого використання.

Список використаної літератури та джерел. У списку використаної літератури та джерел уміщено наукові публікації різного рівня, архівні джерела, які використано здобувачем для обґрунтування позицій своєї роботи. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи (див. Додаток Г).

До **додатків** роботи доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи. Додатки містять таблиці, рисунки, графіки, анкети, тести, програми спостережень, методичні розробки тощо. Додатки розміщують у порядку появи посилань у тексті.

3. ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

3.1. Загальні вимоги

Кваліфікаційну роботу магістра друкують за допомогою принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм) через півтора міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці, використовуючи шрифт Times New Roman, розмір шрифту – 14, вирівнювання абзаців – по ширині. Сторінки повинні мати поля: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Абзацні відступи – 1,25 см.

Обсяг кваліфікаційної роботи магістра повинен становити 85-100 сторінок основного тексту (без урахування титульного аркушу, аркушу з анотаціями, змісту, списку скорочень і додатків). Проте всі сторінки зазначених структурних одиниць підлягають суцільній нумерації.

Текст основної частини поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти.

Заголовки структурних частин «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ», друкують великими літерами по центру рядка. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці у підбір до тексту.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 1 пустому рядку.

Кожну структурну частину роботи треба починати з нової сторінки.

3.2. Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків (малюнків), таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках, починаючи зі вступу, номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини, як: зміст, вступ, висновки, список використаної літератури та джерел, додатки не мають порядкового номера. Слід зазначити, що всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини роботи, нумерують звичайним чином. Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера ставлять крапку та наводять назву розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу.

Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. В кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок пункту. Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

Ілюстрації (рисунки, креслення, схеми, графіки) і таблиці необхідно наводити безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю, рисунок або креслення, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування у тексті або в додатках.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Його розміщують під ілюстрацією. Якщо в розділі подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Наприклад: Рис.1.2 (другий рисунок першого розділу).

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначеннями номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу).

Якщо в розділі є лише одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 1.2».

Формули (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

3.3. Ілюстрації

Ілюструвати роботу слід, виходячи із певного загального задуму, за ретельно продуманим тематичним планом, що допомагає уникнути ілюстрацій випадкових, пов'язаних із другорядними деталями тексту і запобігти невиправданим пропускам ілюстрацій до найважливіших тем. Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації.

Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. За необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (підрисунковий підпис).

Підпис під ілюстрацією зазвичай має чотири основних елементи:

- найменування графічного сюжету, що позначається скороченим словом «Рис.»;
- порядковий номер ілюстрації, який вказується без знаку номера арабськими цифрами;
- тематичний заголовок ілюстрації, що містить текст із якомога стислою характеристикою зображеного;
- експлікацію, яка будується так: деталі сюжету позначають цифрами, які виносять у підпис, супроводжуючи їх текстом.

Основними видами ілюстративного матеріалу є: креслення, рисунок, схема, діаграма, графік тощо.

Не варто оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається тема, пов'язана з ілюстрацією, і де читачеві треба вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках «(рис.3.1)» або зворот типу: «...як це видно з рис. 3.1» або «... як це показано на рис. 3.1».

3.4. Таблиці

Слово «Таблиця 2.3» розміщують над назвою таблиці, праворуч. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту.

Текст у таблиці варто друкувати кеглем 14 з 1,5 інтервалом.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті, так, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку або з поворотом за стрілкою годинника. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на наступну сторінку. При перенесенні таблиці на наступну сторінку назву вміщують тільки над її першою частиною.

Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

3.5. Формули

При використанні формул необхідно дотримуватися певних правил.

Найбільші, а також довгі і громіздкі формули, які мають у складі знаки суми, добутку, диференціювання, інтегрування, розміщують на окремих рядках. Це стосується також і всіх нумерованих формул. Для економії місця кілька коротких однотипних формул, відокремлених від тексту, можна подати в одному рядку, а не одну під одною. Невеликі і нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують всередині рядків тексту.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де», без двокрапки.

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишити не менше одного вільного рядка. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знаку рівності (=), або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (*).

Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання в наступному тексті, інші нумерувати не рекомендується.

Порядкові номери позначають арабськими цифрами в круглих дужках біля правого поля сторінки без крапок від формули до її номера. Номер, який не вміщується у рядку з формулою, переноситься у наступний нижче формули. Номер формули при її перенесенні вміщують на рівні останнього рядка. Якщо формулу взято в рамку, то номер такої формули записують зовні рамки з правого боку навпроти основного рядка формули. Номер формули-дроби подають на рівні основної горизонтальної риски формули.

Загальне правило пунктуації в тексті з формулами таке: формула входить до речення як його рівноправний елемент. Тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації.

Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації: а) у тексті перед формулою є узагальнююче слово; б) цього вимагає побудова тексту, що передує формулі.

Розділовими знаками між формулами, які йдуть одна під одною і не відокремлені текстом, можуть бути кома або крапка з комою безпосередньо за формулою до її номера.

3.6. Загальні правила цитування та посилання на використану літературу та джерела

При написанні кваліфікаційної роботи магістра, студент повинен посилатися на цитовану літературу, або на ту літературу, звідки взято ідеї, висновки, задачі, питання, вивченню яких присвячена робота. Посилатися слід на останні видання публікацій.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке є посилання.

Посилання в тексті на літературні джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1-7]...».

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет потребує точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що ви- кликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

д) якщо необхідно виявити ставлення до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання;

е) коли студент (автор роботи), наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, то робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки.

3.7. Оформлення списку використаної літератури та джерел

Список використаної літератури – елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Список джерел подається за необхідності.

Список використаної літератури та джерел розміщується в алфавітному порядку. Приклад оформлення списку використаної літератури та джерел наведено в Додатку Г.

3.8. Оформлення додатків

Додатки подаються за необхідності.

Додатки оформлюють, як продовження роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті.

Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований вгорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток Б» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, Додаток А, Додаток Б. Один додаток позначається як Додаток.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатка А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу додатка В.

Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А.1) – перша формула додатка А.

4. ВИЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

4.1. Основні завдання студента, пов'язані з написанням кваліфікаційної роботи магістра

Кваліфікаційна робота покликана показати наукові здібності студента, засвідчити його спроможність організувати й провести самостійне дослідження в галузі інформаційних систем і технологій, зокрема планування та управління ІТ проектами.

Студент має продемонструвати:

- навички роботи з науковою літературою, вміння зіставляти й оцінювати отриману інформацію, проводити порівняльний аналіз;
- вміння виокремлювати проблемні питання і ставити завдання, розв'язання яких допоможе вирішити ці питання;
- вміння планувати й організовувати своє наукове дослідження;
- навички використання сучасних методів для проведення дослідження й отримання достовірних результатів;
- вміння інтерпретувати результати досліджень, аргументувати і відстоювати свою інтерпретацію;
- вміння обґрунтовувати власні висновки;
- вміння чітко і грамотно викладати свої думки у письмовому вигляді.

Кваліфікаційна робота магістра має ґрунтуватися на глибокому вивченні наукової літератури за спеціальністю 126 Інформаційні системи та технології і містити докладну розробку конкретного завдання, пов'язаного з актуальними проблемами і тенденціями розвитку інформаційних систем та технологій. Кваліфікаційна робота повинна розкривати заявлену тему, бути логічно побудованою, цілісною і грамотною.

Для майбутнього магістра важливо оволодіти технікою підготовки тез доповідей на конференціях та/або написання наукових статей у фахових журналах. Це зобов'язує до певної логіки побудови доповіді чи статті, високої вимогливості до їх форми, стилю і мови.

4.2. Етапи проектування

Організаційно процес проектування складається з наступних етапів:

– підготовчого, який починається з вибору студентом теми та отримання індивідуального завдання від керівника щодо питань, які необхідно вирішити під час переддипломної практики за темою роботи (ознайомлення зі станом проблеми, збір фактичних матеріалів, проведення необхідних спостережень, досліджень тощо), включає освоєння програми переддипломної практики і завершується складанням та захистом звіту про її проходження;

– основного, який починається одразу після захисту звіту з переддипломної практики й завершується орієнтовно за два тижні до захисту кваліфікаційної роботи магістра на засіданні ЕК. На цьому етапі кваліфікаційна робота повинна бути повністю виконана, перевірена керівником;

– заключного, який містить отримання рецензії на кваліфікаційну роботу магістра, допуску здобувача вищої освіти завідувачем випускової кафедри до захисту, проведення попереднього захисту на кафедрі, подання роботи до ЕК (за тиждень до її захисту на засіданні ЕК).

4.3. Обов'язки магістранта

Магістрант зобов'язаний:

– своєчасно вибрати тему роботи та отримати завдання від керівника на підбір та опрацювання матеріалів, необхідних для написання кваліфікаційної роботи;

– отримати у керівника остаточне завдання на кваліфікаційну роботу за встановленою формою та затверджене керівником, з'ясувати зміст, особливості та вимоги до виконання його окремих питань;

– скласти та узгодити з керівником календарний план виконання кваліфікаційної роботи з урахуванням трудомісткості розділів (див. Додаток Б), необхідності перевірки матеріалів керівником, подання голові екзаменаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи (див. Додаток В), рецензії та своєчасного надання повністю підготовленої та допущеної до захисту роботи не менш ніж за тиждень до її захисту в ЕК;

– регулярно, не менше одного разу на два тижні, інформувати керівника про стан виконання та написання кваліфікаційної роботи відповідно до календарного плану, надавати на його вимогу необхідні матеріали для перевірки.

Титульна сторінка кваліфікаційної роботи магістра

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ІНФОРМАТИКИ ТА ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН**

Прізвище та ініціали студента

ТЕМА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

**спеціальність 126 Інформаційні системи та технології
(освітньо-професійна програма «Управління ІТ проектами»)**

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра

Науковий керівник:

**Прізвище та ініціали, науковий ступінь,
вчене звання, посада**

Ужгород – 20 ____

Реєстрація _____
(номер)

«___»_____20__р. _____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ
(підпис)

Кваліфікаційна робота магістра допущена до захисту

Завідувач кафедри
інформатики та фізико-математичних дисциплін

_____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ
(підпис)

«___»_____20__р.

Рецензент _____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ
(підпис)

«___»_____20__р.

Текст завдання на виконання кваліфікаційної роботи магістра

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

(назва вищого навчального закладу)

Факультет інформаційних технологій

Кафедра інформатики та фізико-математичних дисциплін

Спеціальність 126 Інформаційні системи та технології

Курс II Група ICT Семестр III

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу студенту

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи: _____

2. Строк здачі студентом закінченого кваліфікаційної роботи « » .20 року

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи:

_____
_____
_____

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які підлягають розробці)

_____
_____
_____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

_____
_____
_____
_____

Календарний план

№ п/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітки
1.			
2.			
3.			
4.			

6. Дата видачі завдання «__»____.20__року.

Керівник _____
(підпис)

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Завдання прийняв до виконання:

Студент _____
(підпис)

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Текст подання голові ЕК

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

**ПОДАННЯ
ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА**

Направляється студент _____ до захисту кваліфікаційної роботи магістра за спеціальністю 126 Інформаційні системи та технології на тему: _____.

Кваліфікаційна робота магістра додається.

Декан факультету _____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ
(підпис)

Довідка про успішність

ПІБ студента _____ за період навчання на факультеті інформаційних технологій з _____ року до _____ року повністю виконав навчальний план за спеціальністю з таким розподілом оцінок за:

національною шкалою: відмінно _____%, добре _____%, задовільно _____%;

шкалою ECTS: А _____%; В _____%; С _____%; D _____%; E _____%.

Секретар факультету _____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ
(підпис)

Висновок керівника кваліфікаційної роботи магістра

...

Дана кваліфікаційна робота магістра рекомендується до захисту.

Керівник роботи _____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ
(підпис)

“ _____ ” _____ 20__ року

Висновок кафедри, про кваліфікаційну роботу магістра

Кваліфікаційна робота магістра розглянута. Студент ПШБ студента допускається до захисту даної роботи в Екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри інформатики та фізико-математичних дисциплін

_____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ
(підпис)

“ _____ ” _____ 20__ року

Приклади оформлення бібліографічного опису списку використаної літератури та джерел, що наводяться у роботі за ДСТУ 8302:2015

Законодавчі та нормативні документи

Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.

Національна доктрина розвитку освіти: затв. Указом Президента України від 17.04.2002 р. №347. Освіта. 2002. 24 квіт. (№ 14). С. 2-4.

Закон України «Про освіту»: чинне законодавство станом на 05 червня 2018 року: Офіц. текст. Київ: Алерта, 2018. 120 с.

Книги

Однотомні видання Один автор

Федорова Л. Д. З історії пам'ятко охоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті – 1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.

Момот Т. Л. Пальчиками граємо – мову розвиваємо: Бібліотека лого-педа-практика. Тернопіль: Навч. кн.– Богдан, 2018. 24 с.: іл.

Два і більше авторів

Кравченко Г. Ю., Сіліна Г. О. Інклюзивна освіта в ДНЗ. Харків: Ранок, 2018. 176 с. (Серія «Сучасна дошкільна освіта») 1 електрон, опт. Диск.

Дмитренко К. А., Коновалова М. В., Семиволос О. П., Бекетова С. В. Звичайні форми роботи – новий підхід: розвиваємо ключові компетентності: метод. посіб. Харків: ВГ «Основа», 2018. 119 [1] с.: табл., схеми, рис. (Серія «Нові формати освіти»)

Без автора

Людський розвиток в Україні: трансформація рівня життя та регіональні диспропорції: у 2 т.: кол. моногр. Київ, 2012. 436 с.

Цивільний захист у ДНЗ / упоряд.: Л. А. Швайка. Харків: Вид. група «Основа», 2018. 159[1] с.: іл. (Серія «ДНЗ. Керівнику»).

Збірники

Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с. Волинь – край козацький: наук. зб.: матеріали наук.-практ. конф. з пед. краєзнавства (м. Луцьк – смт. Торчин – смт. Рокині, 25 жовтня 2018 р.) / ред. кол.: Г. Бондаренко, О. Дем'янюк, П. Олешко. Луцьк: ВІППО, 2018. 152 с.

Матеріали конференцій, з'їздів, тези доповідей

Предметна компетентність із фізики учня Нової української школи Неперервна освіта в модусах минулого, теперішнього майбутнього: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Луцьк, 24-26 травня) / уклад. В. О. Савош. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 236 с.

Збірник матеріалів обласної науково-практичної конференції «Педагогічна спадщина В. О. Сухомлинського в освітньому просторі Волині» – до 100-річчя від дня народження / упоряд. А. М. Луцьок. Луцьк: ВІППО, 2018. 172 с. 784 с.

Багатотомні видання

Енциклопедія історії України: у 10 т. Київ: Наук. думка, 2013. Т. 10.

Каталоги

Національна академія наук України. Анотований каталог книжкових видань 2008 року. Київ: Академперіодика, 2009. 444 с.

Автореферати дисертацій

Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918-1933 рр.: автореф. дис. канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.

Дисертації

Дикий О. Ю. Методика навчання військово-прикладного семиборства старшокласників у позаурочній діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 – теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я). Луцьк, 2018. 232 с.

Стандарти

ДСТУ 3582:2013. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с.

ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, 2016. 16 с.

Рецензії

Касьянов Г. Глобальна еволюція людства: культурноцивілізаційний вимір. Вісн. Книжк. палати. 2001. №12. С.14-15.

Рец. на кн.: Шейко В. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець ХІХ-початок ХХ ст.): монографія: у 2 т. Харків, 2001. Т. 1. 520 с.; т. 2. 400 с.

Частина видання

Стаття із журналу, збірника, розділ книги

Луцюк А. М. Новаторська педагогіка В. О. Сухомлинського і Нова українська школа: дослідницька робота вчителя. Пед. пошук. 2018. №3 (99). С. 20-23.

Остапйовська Т. П., Остапйовський І. Є. Розвиток самоменеджменту у педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського. Наук. вісн. СНУ ім. Лесі Українки. Сер. Пед. науки. 2018. №2. С.18-24.

Єндрущук С. М., Никитюк Л. М., Муляр О. П. Підвищення фахового рівня вчителів початкових класів області в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа». Пед. пошук. 2018. №4. С.38-48

Незалежно від кількості авторів у позатекстовому переліку бібліографічних посилань (списку літератури)

Яцків Я. С., Радченко А. І. Про ефективність видання наукових журналів в Україні. Вісн. НАН України. 2012. №6. С.62-67.

Незалежно від кількості авторів у підрядковому бібліографічному посиланні (посторінкових примітках) за умови, що в основному тексті на цій сторінці написано:

«У статті Я. С. Яцківа, А. І. Радченко «Про ефективність видання наукових журналів в Україні» опис можна подати в такому вигляді (п. 4.9 вказаного стандарту): Вісн. НАН України. 2012. № 6. С. 62–67.

Електронні ресурси віддаленого доступу

Опис ресурсу загалом

Наукові публікації і видавнича діяльність НАН України. Київ, 2007.

URL: <http://www.nas.gov.ua/publications>

Опис частини електронного ресурсу в позатекстовому переліку бібліографічних посилань (списку літератури) Кот Н. Він учнів вчив у фізиці літати... Пед. роздуми: електронна газ. 2018. №39. С.3-4.

URL: <http://vipro.org.ua/newspaper.php?id=51>

II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з інформатики (м. Луцьк) 2018-2019 н. р. URL: http://nvk26.lutsk.ua/cgi-bin/newclient?contest_id=68